

Liite asiaan SPN 03/2023

**Toimintasuunnitelma
Saamelainen parlamentaarinen neuvosto
21.9.2023 – seuraavaan neuvoston kokoukseen asti**

Saamelaisen parlamentaarisen neuvoston toimintasuunnitelma seuraavalle ajanjaksolle

1. Aloitus

Saamelaisen parlamentaarisen neuvoston (SPR) johtotehtävä on 20.9.2023 alkaen Suomen Saamelaiskäräjillä. Tehtävä kestää vähintään 16 kuukautta, päättyen aikaisintaan 20.1.2025. Ajanjaksoa voidaan pidentää tarpeen mukaan. Tämän jälkeen johtotehtävä siirtyy Norjan Saamelaiskäräjille. Sihteeristövastuu seuraa johtotehtävää (Työjärjestys 6). Ruotsin ja Norjan Saamelaiskäräjät nimittävät kumpikin mainitun ajanjakson ajaksi vähintään yhden yhteyshenkilönä toimivan edustajan hallinnoistaan.

Toimintasuunnitelmassa asetetaan etusijalle erityisesti seuraavat aiheet:

- Saamelaisen parlamentaarisen neuvoston toiminta – organisointi ja rahoitus (2.1)
- Saamen kieli (Tavoitteena on, että yhteispohjoismainen saamen kielten ammatti- ja resurssikeskus, Giellagáldu, vakinaistetaan) (2.2)
- Pohjoismainen saamelaissopimus (Saamelaisen parlamentaarisen neuvoston tärkeänä tavoitteena on saada aikaan sopimus, jolla on laaja ammatillinen ja poliittinen kannatus. Neuvosto haluaa siksi saada sopimustekstiehdotukseen joitain pieniä, mutta silti tärkeitä muutoksia). (2.3)
- Yhtenäiset saamelaiskäräjävaalit Suomessa, Norjassa ja Ruotsissa. (2.4)
- Saamelaisalueiden konkreettisten rajaesteiden tunnistaminen. Tavoitteena on poistaa ja ennaltaehkäistä saamelaisalueiden yhteistyötä haittaavia rajaesteitä (2.5)
- Rajat ylittävä yhteistyö petopolitiikan strategiasta-jatkaa työryhmän suositusten kehittämistä (2.6)
- YK:n alkuperäiskansojen maailmankonferenssin (WCIP) päätösdokumentin seuranta, johon mm. kuuluu työskentely sen hyväksi, että alkuperäiskansojen vaaleilla valitut elimet voivat osallistua YK-järjestelmän kokouksiin omana itsenäisenä kapasiteettinaan. (2.14)
- Saamelaisten osallistumisoikeuksien vahvistaminen EU:ssa (2.9)
- Luonnonvarojen hyödyntäminen, ympäristö, ilmasto (2.12)

Toimenpidesuunnitelma kohta 2.1 ORGANISOINTI JA RAHOITUS	TAVOITE: Saamelaiskäräjien yhteistyön säilyttäminen Saamelaisen parlamentaarisen neuvoston kautta
Päätös ja toimenpiteet:	<ul style="list-style-type: none"> • On tarvetta vahvistaa saamelaisen parlamentaarisen neuvoston puite-ehtoja sekä sen rahoituksen osalta että kanslian/hallinnon osalta. • Arvioida, pitäisikö Työjärjestykseen ja Yhteistyösopimukseen tehdä muutoksia • Kukin Saamelaiskäräjät aloittaa prosessin vahvistaakseen kaikkea saamelaisdemokratiaa. SPN:n tulee voida instanssina edustaa saamen kansaa. Tavoitteen saavuttamiseksi Saamelaiskäräjien tulee löytää ratkaisuja ja resursseja tätä varten.
Vastuu:	Kaikilla Saamelaiskäräjillä
Toimenpidesuunnitelma kohta 2.2 SAAMEN KIELI	TAVOITE: Vahvistaa saamen kielten käyttöä
Päätös ja toimenpiteet:	<ul style="list-style-type: none"> • Sámi Giellagáldu -Yhteispohjoismainen saamen kielen ammatti- ja resurssikeskus vakinaistetaan. • Osallistutaan IDIL 2022-32:n (YK:n alkuperäiskansojen kielten vuosikymmen) valmisteluihin yhteistyössä muiden kanssa
Vastuu:	Norjan Saamelaiskäräjillä
Toimenpidesuunnitelma kohta 2.3 POHJOISMAINEN SAAMELAISSOPIMUS	TAVOITE: Pohjoismaat ja Saamelaiskäräjät hyväksyvät Pohjoismaisen saamelaisopimuksen
Päätös ja toimenpiteet:	<ul style="list-style-type: none"> • Ehdotusta käsitellään parhaillaan. Saamelainen parlamentaarinen neuvosto näkee ensiarvoisen tärkeäksi, että sopimuksella on laaja ammatillinen ja poliittinen kannatus. Neuvosto haluaa siksi saada sopimustekstiin joitain pieniä, mutta silti tärkeitä muutoksia.
Vastuu:	Kaikilla Saamelaiskäräjillä
Toimenpidesuunnitelma kohta 2.4 YHTENÄISET SAAMELAISKÄRÄJÄVAALIT	TAVOITE: Yhtenäiset saamelaiskäräjävaalit Suomessa, Norjassa ja Ruotsissa
Päätös ja toimenpiteet:	<ul style="list-style-type: none"> • Kaikki Saamelaiskäräjät käsittelevät tapauksen sisäisesti. Suomen Saamelaiskäräjät ja Ruotsin saamelaiskäräjät ovat jo käsitelleet asian, Norjan saamelaiskäräjät ei ole vielä käsitellyt asiaa

	<ul style="list-style-type: none"> • SPN jatkaa asian käsittelyä ja jos mahdollista nostaa asian esille saamelaisparlamentaarikkojen konferenssissa.
Vastuu:	Kaikilla Saamelaiskäräjillä
Toimintasuunnitelma kohta 2.5 RAJA-ESTEET SAAMELAISALUEILLA	TAVOITE: Poistaa raja-esteitä
Päätös ja toimenpiteet:	<ul style="list-style-type: none"> • Seurata työryhmän suosituksia. • Perustetaan yhteistyöelin (Rajayhteistyöfoorum) ja osallistutaan sen toimintaan
Vastuu:	Kaikilla Saamelaiskäräjillä
Toimintasuunnitelma kohta 2.6 YHTEINEN PETOPOLITIikka	TAVOITE: Rajat ylittävä yhteistyö mikä koskee yhteistä petopoliittika-strategiaa
Päätös ja toimenpiteet:	<ul style="list-style-type: none"> • Seurata työryhmän suosituksia • Toteutetaan vertailu Suomen, Norjan ja Ruotsin käytäntöjen välillä
Vastuu:	Suomen Saamelaiskäräjillä
Toimintasuunnitelma kohta 2.7 YHTEINEN TENON RESURSSIHALLINTA	TAVOITE: Edistää yhteistä Tenon kalastushallintoa.
Päätös ja toimenpiteet:	<ul style="list-style-type: none"> • SPN luo saamelaisen arvoperustan yhteisen Tenon hallinnon perustamista varten. • Saamelaiskäräjät Norjassa arvostelevat onko tarvetta nimetä erikseen työryhmä arvoperustan tekemiseen
Vastuu:	Norjan Saamelaiskäräjillä
Toimintasuunnitelma kohta 2.8 SAAMELAISET KANSALLISET TUNNUKSET	TAVOITE: Hallinnoida ja edistää saamelaisia kansallisia tunnuksia
Päätös ja toimenpiteet:	Hyväksyä saamelaistunnuksien hallintaoikeuksia <ul style="list-style-type: none"> • Hyväksyä saamelaistunnuksien käyttöoikeuksia • Vahvistaa 22. Saamelaiskonferenssin päätös Sámi eatnan Duoddariid valinnasta saamelaiseksi kansallisjoiuksi Parlamenttikonferenssin lausunnolla 2023. • Saamelaisneuvosto on ehdottanut, että Saamelaisten kansallisten tunnusten lautakunta osallistuisi arvosteluun
Vastuu:	Ruotsin Saamelaiskäräjillä
Toimintasuunnitelma kohta 2.9 EUROOPAN UNIONI	TAVOITE: Vahvistetaan saamelaisten osallistumisoikeuksia EU:ssa
	<ul style="list-style-type: none"> • Edistetään SPN edustusta EU:n yhteyteen Brysseliin

Päätös ja toimenpiteet:	<ul style="list-style-type: none"> • SPN solmii yhteistyösopimuksen Euroopan parlamentin kanssa • SPN edistää Euroopan unionin sisäisen alkuperäiskansapolitiikan ja toimintaohjelman laatimista
Vastuu:	Suomen Saamelaiskäräjillä
Toimintasuunnitelma kohta 2.10 OPETUS/KOULUTUS VARHAISKASVATUS/OPETUS	TAVOITE: Vahvistaa saamelaisvarhaiskasvatusta ja opetusta.
Mearrádus ja doaibmabijut:	<ul style="list-style-type: none"> • Norjassa, Ruotsissa ja Suomessa yhteinen kehittämisprojekti, jonka tavoitteena on vahvistaa laatua saamelaisissa päiväkodeissa/varhaiskasvatuksessa. Projektin päätavoitteena on selvittää, mikä on saamelaisen lastentarhapedagogiikan/varhaiskasvatuspedagogiikan ja didaktiikan filosofia. Saamelaisen lastentarhapedagogiikan/varhaiskasvatuspedagogiikan filosofialle on perustana saamelainen opetusmuoto, kieli, kulttuuri ja perinteinen osaaminen, jotka on sovellettu nykyaikaan. • Aloittaa ja kehittää yhteinen saamelaisten opetusta projekti.
Vastuu:	Norjan Saamelaiskäräjillä
Bijusplána čuokkis 2.11 KULTTUURIPERINTÖ JA PERINTEINEN TIETO	TAVOITE: Luoda saamelaisten yhteistä, pohjoismaista linjausta koskien saamelaisten kulttuuriperinnön ja perinteisen tiedon hallintaa, suojelua ja hyödyntämistä sekä suojelutarvetta ja tapoja.
Päätös ja toimenpiteet:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Linjausten pohjalta tulee edistää saamelaisen kulttuuriperinnön ja perinteisen tiedon kestävää ja eettistä käyttöä, tehokasta suojelua sekä varmistaa, että saamelaiset pääsevät itse päättämään kulttuuriperintöä ja perinteistä tietoa koskevista asioista. Linjausten perusteella turvataan saamelaisten kulttuuriperinnön ja perinteisen tiedon tulevaisuus, kieli, perinteiset elinkeinot ja kulttuuri kokonaisuudessaan. 2. SPN yhdessä saamelaisyhteisön kanssa kartoittaa saamelaisten yhteisen kulttuuriperinnön ja perinteisen tiedon yhteisiä oikeusperiaatteita ja sääntöjä, suojan tilannetta nykyisten lakien ja kansainvälisten sopimusten mukaan ja perustaa kartoituksen perusteella saamelaisten yhteisen kulttuuriperinteen ja perinteisen tiedon hallinnointia. Hallinnoinnin järjestäminen edistää yhteistyötä ulkopuolisten toimijoiden kanssa, kun saamelaistenitsemääräämisoikeuden sisältö ja säännöt koskien kulttuuriperinnön ja perinteisen tiedon hyväksikäyttöä on pohjoismaisesti määritetty. 3. Kartoittaa Saamelaiskäräjien poliittisia näkemyksiä (siihen asti), jotka koskevat saamelaisten kulttuuriperinnön ja perinteisen tiedon itsehallintoa, suojelua ja hyödyntämistä.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Kartoittaa millaisissa kysymyksissä koskien saamelaiden kulttuuriperinnön ja perinteisen tiedon itsehallintoa, suojelua ja hyödyntämistä, Saamelaiskäräjillä löytyy jo yhteinen poliittinen näkemys. 5. Kartoittaa minkälaisille yhteisille poliittisille näkemyksille on erityisesti tarvetta, kun ottaa huomioon kulttuuriperintöä ja perinteistä tietoa koskevia projekteja, lainvalmistelua ja kansainvälisiä prosesseja. Tällä tarkoitetaan niihin kysymyksiin vastaamista, jotka nousevat niin tutkimus- ja muistakin projekteista, jotka käyttävät hyväksi kulttuuriperintöä ja perinteistä tietoa, erilaisia lainvalmisteluita kussakin maassa sekä kansainvälisillä foorumeilla (mm. WIPO, Unesco, CBD). Tavoitteena olisi, että Saamelaiskäräjillä kaikissa kolmessa valtiossa olisi samat näkemykset näistä asioista 6. Sopia edellisten pohjalta yhteisestä näkemyksestä koskien kulttuuriperinnön ja perinteisen tiedon itsehallinnon sisältöä, suojelua ja hyväksikäyttöä. 7. Kartoittaa strategiaa suojelulle ja perustaa hallintoelin saamelaiselle yhteiselle kulttuuriperinnölle ja perinteiselle tiedolle. 8. Koota ja muotoilla periaatteita hallinnointia varten kulttuuriperinnölle ja perinteiselle tiedolle. 9. Aloittaa kolmen vuoden projekti tavoitteiden toteuttamiseksi. 10. Organisoida tätä kolmen vuoden projektia: <ul style="list-style-type: none"> - Asettaa SPN:n johtama poliittinen ohjausryhmä, joka säännöllisesti kokoontuu ohjaamaan työtä. Ohjausryhmään tulee kutsua laajasti saamelaisia perinteen taitajia, elinkeinojen harjoittajia, kulttuuriperinteen asiantuntijoita ja muita saamelaistoimijoita, jotka edustavat laajasti saamelaisyhteisöjä. - Asettaa työ-/asiantuntijaryhmä, jota projektipäällikkö johtaa, ja mikä toteuttaa kyseistä kolmen vuoden projektia. Projektissa on mahdollisuus käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita eri asiantuntija-aloilta (laki, ammatit).
Vastuu:	Kaikilla Saamelaiskäräjillä
Toimenpidesuunnitelma kohta 2.12 LUONNONVAROJEN HYÖDYNTÄMINEN, YMPÄRISTÖ, ILMASTO	TAVOITE: Seurata erilaisia kansallisia ja kansainvälisiä prosesseja.
Päätös ja toimenpiteet:	<ul style="list-style-type: none"> • Eri kansallisten ja kansainvälisten, saamelaisalueilla ja ylipäätään pohjoisilla alueilla tapahtuvien luonnonvarojen hyödyntämisprosessien valvonta. • Biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen artikla 8:n (j) tavoitteiden toteuttaminen Suomessa, Norjassa ja Ruotsissa. • Aktiivinen osallistuminen YK:n ilmastonmuutosta koskevan puitesopimuksen (UNFCCC) mukaisesti järjestettäviin Osapuolten konferensseihin (Conference of the Parties (COP)), mukaan luettuna toiminta-alustan luominen alkuperäiskansoille ja paikallisille yhteisöille (Indigenous Peoples and Local Communities).

	<ul style="list-style-type: none"> • SPN järjestää Ilmastokonferenssin vuonna 2024/25, jonka tavoitteena on päivittää näkemyksiä ja vahvistaa saamelaisten ja alkuperäiskansojen asemaa. • SPN täytyy tutkia ja edistää saamelaisen porotalouden tarpeita ja kiinnostusta ilmastonmuutoksen saralla, erityisesti sopeutumisen ja rahallisen tuen osalta. • Edistää pysyvä alkuperäiskansaelin CBD-järjestelmään (nykyinen 8v-työryhmä). • SPN:n hallitus jatkaa työtä strategioiden parissa toteuttaakseen ilmatonmuutostatyötä, hallitus kokeilee ilmatonmuutostyön organisointia. Tämän kokeilun pitäisi myös selvittää, että onko mahdollista saada valtioita perustamaan ilmatonmuutosta varten säätiön Saamenmaalle. • että/kuinka SPR tukee saamelaisten mahdollisuuksia vaikuttaa käyttöön ja vihreään siirtymään saamelaisalueilla • että/kuinka SPR edistää saamelaisten oikeuksia ja valtioiden ja yhteiskuntien on tunnustettava oikeusprosessit.
Vastuu:	Kaikilla Saamelaiskäräjillä
<p>Toimenpidesuunnitelma kohta 2.13</p> <p>SAAMELAISEN PARLAMENTAARISEN NEUVOSTON TOIMENPITEET KANSAINVÄLISISSÄ YHTEYKSISSÄ</p>	<p>TAVOITE: Ihmisoikeuksia on vahvistettava siten, että alkuperäiskansat voisivat tosiasiallisesti päättää omasta kehityksestään.</p>
Päätös ja toimenpiteet:	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistuminen asiaan kuuluville kansainvälisille foorumeille tarpeen mukaan, mikäli tälle toiminnalle on olemassa hallinnolliset ja taloudelliset resurssit (YK, EU ja muut). • Aktiivinen osallistuminen niillä foorumeilla, joilla Saamelaisella parlamentaarisella neuvostolla on jo osallistujastatus: <ul style="list-style-type: none"> - Pohjoismaiden neuvoston vuosikokous (tarkkailijastatus) ja teemaistunto (kutsuttuna) - Maailman henkisen omaisuuden järjestön WIPO:n (World Intellectual Property Organization), Geenivarojen, perintetiedon ja kansanperinteen suojaa koskeva hallitusten välinen komitea - SCPAR (The Standing Committee of Parliamentarians of the Arctic Region/Pysyvä arktisten alueiden parlamentaarikkomitea/Arktalaš parlamentarihkkáriid bistevaš lávdegoddi (Pysyvä jäsen) - Arktiseen parlamentaarikkokonferenssiin (kutsuttuna) - Saamelaiskäräjien nimeämät edustajat osallistuvat Barentsin alueen yhteistyöhön (Alkuperäiskansojen työryhmä ja muut työryhmät, Barentsin euroarktinen neuvosto, CSO, Barentsin alueneuvosto ja -komitea).

	<ul style="list-style-type: none"> - Barentsin alkuperäiskansojen kongressi (kutsuttuna) - Barentsin parlamentaarikkokonferenssi (kutsuttuna).
Vastuu:	Kaikilla Saamelaiskäräjillä
Toimenpidesuunnitelma kohta 2.14 ENHANCED PARTICIPATION - PROSESSI	TAVOITE: Kansallisesti valitut alkuperäiskansaelimet voivat osallistua YK:n kokouksiin omana itsenäisenä kapasiteettinaan
Päätös ja toimenpiteet:	<ul style="list-style-type: none"> • YK:n alkuperäiskansojen maailmankonferenssin (WCIP) päätösdokumentin seuranta, mihin muun muassa kuuluu tavoite saada alkuperäiskansojen vaaleilla valituille elimille oikeus osallistua YK-järjestelmän kokouksiin omana kapasiteettinaan • Pohtia SPR:n mahdollisuutta hakea observer -asemaa YK:n täyskokouksessa (General Assembly) • Tuetaan Indigenous coordinating body:n (ICB) toimintaa • Kartoitetaan eri rahoituslähteitä Indigenous coordinating body:n (ICB) toimintaa varten, mm. EU:n eri rahoituslähteistä • Koordinoidaan kantoja ja tehdään yhteistyötä prosessissa arktisten alkuperäiskansojen kesken (saamelaiset ja inuitit)
Vastuu:	Suomen Saamelaiskäräjillä
Toimenpidesuunnitelma kohta 2.15 YHTEISTYÖ SAAMELAISNEUVOSTON KANSSA	MIHTTOMEARRI: Alkuperäiskansoja koskeviin kansainvälisiin kokouksiin osallistumisen koordinointi
Päätös ja toimenpiteet:	<ul style="list-style-type: none"> • Parantaa alkuperäiskansojen strategioiden ja oikeuksien huomioonottamista ja asemaa eri YK:n elimissä. • Järjestää yhteistyökokouksia Saamelaisneuvoston edustajien kanssa säännöllisesti ympäristöasioihin (Sámi Caucus on Environmental Issues) ja ihmisoikeuksiin liittyen (Sámi Caucus on Human Rights) • Pohjoismaiden ODA-rahoitus (rahoitus kehitysmaille) lisäksi rahoituksen lisääminen myös kaikille seitsemälle alkuperäiskansojen sosio-ekonomiselle alueelle. • Pohtia pohjoismaiden edistämää alkuperäiskansapolitiikkaa eri elimissä YK:ssa. • Pohtia Norjan, Ruotsin ja Suomen alkuperäiskansoille tarkoitettua rahoitusta sekä suoraa projektirahoitusta ja YK ja EU -järjestelmien kautta tarkoitettua rahoitusta ja edistää samankaltaisen rahoituksen toteutumista kaikille seitsemälle alkuperäiskansojen sosio-ekonomiselle alueelle
Vastuu:	Ruotsin Saamelaiskäräjillä

<p>Toimenpidesuunnitelma kohta 2.16</p> <p>SAAMELAINEN NUORISOJÄRJESTÖ, VAIKUTTAMINEN JA URHEILU</p>	<p>TAVOITE: Vahvistaa saamelaisnuorten osallistumista ja vaikuttamista</p> <p>Useampi saamelaisnuori osallistuu urheilutapahtumiin.</p>
<p>Päätös ja toimenpiteet:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteissaamelaisen nuortenkonferenssin järjestäminen joka toinen vuosi • Nuorisopoliittinen neuvosto kutsutaan joko sen johtajan tai muun edustajan ominaisuudessa osallistumaan Saamelaisen parlamentaarisen neuvoston täysistuntoon, ja hallituksen kokouksiin, missä heillä on mahdollisuus raportoida toiminnastaan. • SPR tukee yhteistyötä yli maiden rajojen erilaisissa kansallisissa ja kansainvälisissä tapahtumissa
<p>Vastuu:</p>	<p>Ruotsin Saamelaiskäräjillä</p>
<p>Toimenpidesuunnitelma kohta 2.17</p> <p>TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS</p>	<p>TAVOITE: Tasa-arvo sukupuolten välillä ja seksuaalivähemmistöjen yhdenvertaisuuden edistäminen</p>
<p>Päätös ja toimenpiteet:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tukea tehokkaammin näitä organisaatioita, jotka työskentelevät tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kanssa • Tukea tehokkaammin näitä organisaatioita, jotka työskentelevät tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kanssa.
<p>Vastuu:</p>	<p>Suomen Saamelaiskäräjillä</p>
<p>Toimenpidesuunnitelma kohta 2.18</p> <p>TERVEYDENHOITO- JA SOSIAALIPALVELUT</p>	<p>TAVOITE: Maan muun väestön kanssa tasavertaisten saamenkielisten terveydenhoito- ja sosiaalipalvelujen varmistaminen saamelaisille raja-alueilla</p>
<p>Päätös ja toimenpiteet:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Suomen, Norjan ja Ruotsin välille pyritään saamaan yhteistyösopimus, jonka tavoitteena on aktiivisesti poistaa rajat ylittävän yhteistyön esteet, jotta saamelaisille voitaisiin tarjota tasavertaisia palveluja asiakaslähtöisesti.
<p>Vastuu:</p>	<p>Kaikilla Saamelaiskäräjillä</p>

Toimenpidesuunnitelma kohta 2.19	TAVOITE: Totuus- ja sovintokomission työn koordinointi
TOTUUS JA SOVINTO	
Päätös ja toimenpiteet:	<ul style="list-style-type: none"> • Saamelaiskäräjät tiedottavat toinen toisiaan työn tilanteesta
Vastuu:	Kaikilla Saamelasikäräjillä
Toimenpidesuunnitelma kohta 2.20	
RAPORTOINTI JA RAHOITUS	
Päätös ja toimenpiteet:	Hallitus raportoi Saamelaisen parlamentaarisen neuvoston yleiskokoukselle toimintaohjelman edistymisestä. Saamelaisen parlamentaarisen neuvoston toiminnan rahoitus tulee Saamelaiskäräjien omasta budjetista. Tämän toimintasuunnitelman toimenpiteiden toteuttamiseksi ei ole kohdennettu erityistä rahoitusta.
Vastuu:	Kaikilla Saamelaiskäräjillä
Toimenpidesuunnitelma kohta 2.21	
JÄRJESTETÄÄN POROTALOUSSEMINAARI	
Päätös ja toimenpiteet:	Järjestetään yhteinen porotalousseminaari (ilmastonmuutos, vaikutukset poronhoitoon)
Vastuu:	
Toimenpidesuunnitelma kohta 2.22	
INTERREG DUODJI-HANKE	
Päätös ja toimenpiteet:	Sunnitellaan Interreg Duodji -hanke pohjois-saamelaisalueelle Ruotsiin.
Vastuu:	